

CINKARNAR

Poština plačana pri pošti 3102 Celje

Letnik LXIX | december 2023 | številka 2 | 328

Dogodek za zaposlene ob 150-letnici Cinkarne Celje

Foto: Agencija Gral Rubikon

Naslovnica

CINKARNAR

Časopis Cinkarne Celje, d. d.
Letnik: LXIX, december 2023
Številka: 2/328

Glavna in odgovorna urednica:
Barbara Rozoničnik

Izdajatelj, naslov uredništva in tisk:
Cinkarna Celje, d.d.
Kidričeva 26
p. p. 1032, 3001 Celje
telefon: +386 (0)3 427 61 01
e-pošta: vodstvo.tajnistvo@cinkarna.si

Glasilo podjetja Cinkarna Celje, d.d.,
najdete tudi na spletni povezavi:
www.cinkarna.si/o-podjetju/aktualno/publikacije

Oblikovanje:
Cinkarna Celje, d.d.

Tisk:
TISKARNA GOLC d.o.o.

Uredništvo si pridržuje pravico, da po potrebi
skrajša ali slogovno predela članke.

Zaposleni praznovali
150. obletnico Cinkarne **4**

Voda iz komunalne čistilne
naprave kot tehnološka voda **7**

Sončne elektrarne: glede na porabo
električne energije proizvedemo že več
kot 6 odstotkov lastne energije **9**

Recikliranje ribiških mrež:
korak k bolj zeleni prihodnosti **10**

Šolarji na cinkarniškem
natečaju letos o vodah **20**

Dejan Skok: »Še naprej bomo priča
družbenim, tehničnim, podnebnim in
geopolitičnim spremembam, kar bo
zahtevalo veliko pozornosti in hiter odziv tudi
v prihodnje.« **23**

Cinkarnarji pripravili Uro za kulturo **34**

Želimo zdravja in zadovoljstva v 2024.

Ponosni na 150 let stopamo v prihodnost z novo strategijo

Leto spomina na 150 let od ustanovitve podjetja se izteka. V počastitev visokega jubileja smo pripravili številne prireditve:

- natečaj za otroke na temo skrbnega ravnanja z vodo;
- razstavo Pelikanovih fotografij, posnetih v obratih podjetja v času med vojnama;
- dan odprtih vrat na temo predstavitve izdelkov;
- proslavo za poslovne partnerje;
- prednovoletno druženje za zaposlene.

Ponosni smo, da je podjetje delovalo brez prekinitev, se ne le ohranjalo, ampak ves čas tudi raslo, ne glede na vojne, menjavo držav in spremembe zakonodaj. Zamenjale so se vsaj štiri celotne generacije, ki so stremele k istemu poslanstvu – ustvarjati izdelke, ki jih ljudje potrebujemo za vsakdan, pri tem zagotavljati delo in osebno rast zaposlenim ter ustvarjati dober finančni rezultat.

Začeli smo metalurško dejavnost, od katere se po 150 letih dokončno poslavljam. Proizvajali smo številne proizvode, ki so v določenem obdobju pomenili pomemben delež prihodkov, a smo se od njih zaradi spremenjenih zahtev trga ali zakonodaje že poslovili. Ostal je nabor tistega, kar je na trgu aktualno še danes – titanov dioksid, žveplova kislina, masterbatchi, praškasti laki, bakrovi pripravki, sistemi za pretakanje agresivnih tekočin, bela sadra in rastni substrati Humovit.

Ti programi tvorijo tudi novo petletno strategijo. Vanjo smo vključili odgovore na izzive sodobnega časa, s katerimi se podjetje mora spopasti, če hoče preživeti in rasti.

Tako smo zasnovali štiri nosilne stebre:

- Trajnostni razvoj, ki ga tvorijo projekti za prilagajanje podnebnim spremembam, manjšanje emisij in količine odpadkov ter ponovno rabo materialov.
- Energetska preobrazba, usmerjena v projekte povečevanja deleža obnovljivih virov energije, ponovne rabe energije ter številnih ukrepov za zniževanje porabe energije na strojih, napravah, razsvetljavi.
- Povečevanje kapacitete, stabilizacija in izboljševanje kakovosti, kjer pri programih načrtujemo zmerno do intenzivno rast, hkrati pa se zavedamo potrebe po boljši kakovosti, saj so zahteve kupcev vedno večje, konkurenca pa zmeraj močnejša. Kemijska zakonodaja prinaša tudi številne izzive, ki bodo v prihodnosti zahtevali potrebo po zamenjavi uporabljenih kemikalij.
- Digitalizacija je naš odziv na potrebo po povečevanju učinkovitosti delovnih procesov, pa tudi odziv na spremembe na trgu dela.

V industriji smo navajeni velikih nihanj. Tako smo tudi zdaj v enem od nihanj. V takšnih obdobjih vemo, da je nujno previdno in vzdržno ravnanje. Prvo leto strateškega načrta ne bo omogočilo visokega dobička, a se bo s sodelovanjem in vztrajnim delom ta v nadaljnjih letih ponovno okrepil. Ohranjali bomo delovna mesta, skrbeli za čim manjši vpliv na okolje in proizvajali izdelke, ki jih potrebuje sodobni svet.

Vsem sodelavkam, sodelavcem, upokojenkam in upokojenecem želimo v prihajajočem letu 2024 veliko zdravja, medsebojnega razumevanja in spoštovanja.

Filip Koželnik

član Uprave in delavski direktor

Nikolaja Podgoršek Selič

članica Uprave in tehnična direktorica

Aleš Skok

predsednik Uprave

Zaposleni praznovali 150. obletnico Cinkarne

Zaposleni, gonilna sila podjetja, smo z veseljem in ponosom proslavili 150. obletnico obstoja Cinkarne. Praznovanje je potekalo 1. decembra v Modri dvorani Celjskega sejma, udeležilo pa se ga je približno 450 zaposlenih.

1. decembra v Modri dvorani Celjskega sejma.

Udeleženci dogodka smo preživeli nepozaben večer, uživali v raznolikem programu, prijetnem druženju in izjemni kulinariki. Dogodek je zaznamovala zabava, veselje, zadovoljstvo in predvsem ponos ob zavidljivi 150. obletnici podjetja. Skozi večer nas je popeljala moderatorka Ana Marija Mitič. V prvem, uradnem delu dogodka, smo predvajali nov predstavni video podjetja, ki prikazuje Cinkarno kot trdoživno podjetje, ki že vrsto let neomajno premaguje številne izzive, uspešno kljubuje zobu časa ter obenem nenehno stremi k napredku. Hkrati

Zabavno, veselo in nepozabno druženje zaposlenih.

ostaja družbeno odgovorno podjetje, ki podpira lokalno skupnost, mlade, šport, izobraževanje ... To je bilo slikovito prikazano v kratki videopredstavitvi, ki je sledila. V nadaljevanju večera so nas zabavali neskončno simpatični in pristni Čuki, DJ Johnny in stand up komik Vid Valič. Atraktivna zanimivost – impresivna ledena skulptura, ki je krasila prizorišče dogodka, je simbolizirala trdnost in moč podjetja, ki se kaže skozi celotno zgodovino.

Impresivna ledena skulptura, delo sodelavca Emila Govediča, je krasila prizorišče dogodka in hkrati simbolizirala trdnost in moč podjetja.

Dodatno so vzdušje ves večer popestrile možnosti zabavnega fotografiranja, kot tudi upodobitev mozaika, sestavljenega iz posameznih fotografij zaposlenih na fotosteni, ki je ostala v lasti podjetja in bo kmalu na ogled v glavni jedilnici. Največja gneča je vsekakor bila na plesišču, saj so Čuki neutrudno igrali, peli in nas zabavali ves večer. Skratka, bilo je zabavno in veselo, nepozabno druženje, ki nam bo ostalo v lepem spominu.

**Tekst: Dubravka Kunst
Foto: Agencija Gral Rubikon**

V nadaljevanju večera je za zabavo poskrbela simpatična skupina Čuki.

Gala dogodek – praznovanje 150. obletnice Cinkarne s poslovnimi partnerji

Predsednik uprave Cinkarne Celje Aleš Skok ob nagovoru poslovnih partnerjev.

Zgodovinski jubilej – 150. obletnico obstoja podjetja smo proslavili tudi s poslovnimi partnerji. Gala dogodka, ki je potekal 21. septembra v Celjskem domu, se je udeležilo približno 200 gostov.

Program je vodila znana moderatorka Bernarda Žarn, osrednji del večera pa so zaznamovali izjemni nastopi: Nuška Drašček je z glasbenim talentom navdušila goste, sledila je Barbara Zalaznik, ki je z električno violino dvorano napolnila z izjemno energijo. Pomemben trenutek večera je bila premiera novega predstavitvenega videa podjetja, ki s sodobno vizualno podobo, poglobljenim pripovedovanjem zgodovine in nizanjem dosežkov zgovorno ilustrira trdoživi značaj Cinkarne Celje ter obenem poudarja zavezanost k inovacijam in nehnemu napredku.

Vzdušje dogodka je bilo napolnjeno s pozitivno energijo, izjemno glasbo in izbrano kulinariko. Gala večer v duhu prijetnega druženja ni obeležil le praznovanja obletnice podjetja, ampak je slavil tudi dolgoletna partnerstva in uspehe. Dogodek, ki ga je zaznamovalo povezovanje in krepitev poslovnih zvez, bo vsekakor ostal vsem v prijetnem spominu.

Dogodek je zaznamovalo povezovanje in krepitev dolgoletnih poslovnih partnerstev.

**Tekst: Dubravka Kunst
Foto: Agencija Gal Rubikon**

Zapiranje metalurškega programa

Zapiranje dejavnosti, programa, enote ali kakšne druge oblike družjenja, ne nujno poslovnega, je vedno težka odločitev, saj prinaša številne posledice zaposlenim, dobaviteljem, strankam, lastnikom in drugim udeležencem. Če pa govorimo o zapiranju metalurškega programa, ki je bil ustanovni program podjetja pred davnimi 150 leti, je to popolnoma nekaj drugega.

Temelj odločitve o ustanovitvi podjetja davnega leta 1873 je bila bližina rudnika Rabelj. Nastala je topilnica cinka, desetletje pozneje pa tudi prva valjar na cinkove pločevine. Sledila je bolj ali manj znana zgodovina, ki je s seboj prinašala dobre in slabe čase za tovrstno dejavnost. Kljub temu so bili poslovni rezultati dovolj pozitivni, da je podjetje rastle tako organsko kot vrednostno.

Omogočalo je veliko število delovnih mest, priseljevanje zaposlenih in njihovo željo po ustalitvi. To je pomembno vplivalo na razvoj in rast mesta Celje, ki je neločljivo povezano z obstojem Cinkarne Celje. Tako je mesto rastle s podjetjem in obratno. Vzpostavile so se pomembne sinergije in soodvisnosti. Seveda imajo pomembno vlogo tudi razvoj tehnologije, potrebe zaposlenih, prebivalstva, splošne porabe posameznikov in podjetij. Svoje so dale tudi politične odločitve. Tako je podjetje vklju-

čevalo vse več zanimivih in donosnih kemijskih postopkov.

Razvoj materialov, nemilostna konkurenca, globalizacija ipd. so na trg lansirali cenovno dostopnejše, konkurenčnejše materiale, ki so vztrajno izpodrivali klasične in tradicionalne. Tako se je pred nekaj leti zaustavila valjarna titancinkove pločevine, in sicer kot največji program PE Metalurgija. Ostala sta samo manjša obrata Zliti in Žice, ki sta še nekaj let uspešno kljubovala zahodnim konkurentom, ob koncu letošnjega leta pa se ustavljata tudi ta.

Razlogi za zapiranje so različni, vključno s finančnimi težavami, spremembami na trgu, nizko donosnostjo ali strateškimi premisleki. V tem trenutku to ni pomembno. Dejstvo je, da se zaključuje uspešno obdobje in nastaja novo, sodobnejše, prilagodljivejše in optimistično.

Rad bi se zahvalil vsem, ki so kakorkoli prispevali, sodelovali, soustvarjali, se veselili in tudi trpeli v metalurškem programu. Skupaj smo spisali veliko zgodbo, ki bo zasidrana v zgodovino podjetja. Tam bomo za vedno zapisani kot nepozaben in nezamenljiv člen podjetja. Ponosen sem, da sem bil del tega.

Miran Špegel

Cinkarna Celje, izlivanje cinka, 20./30. leta 20. stoletja. (foto: Josip Pelikan)

Voda iz komunalne čistilne naprave kot tehnološka voda

V podjetju želimo nadomestiti reko Hudinjo kot sedANJI vir tehnološke vode z alternativnim virom. Po intenzivni študiji je bil kot najprimernejši vir izbrana očiščena odpadna voda iz Centralne čistilne naprave (CČN) Celje v Tremerjah. Kot priprava te vode za tehnološko vodo je predvidena filtracija z ultrafiltracijskimi membranami in demineralizacija z reverzno osmozo. Za optimalno dimenzioniranje se na CČN v Tremerjah izvaja pilotni preizkus. Velik dodatni izziv je še umestitev cevovoda od Tremerij do Cinkarne v prostor.

Za proizvodne procese potrebujemo tehnološko vodo, ki jo zajemamo iz reke Hudinje. Za ta namen imamo pridobljeno vodno dovoljenje z dvema omejitvama – količina črpanja in ekološko sprejemljivi pretok (Qes). Količina, zapisana v dovoljenju, zadošča za trenutne in prihodnje potrebe podjetja. V zelo sušnih obdobjih pa lahko Qes pade pod dovoljeno količino, kar zahteva zaustavitev črpanja in posledično prekinitev proizvodnje.

S ciljem obvladovanja tega tveganja smo v minulih letih:

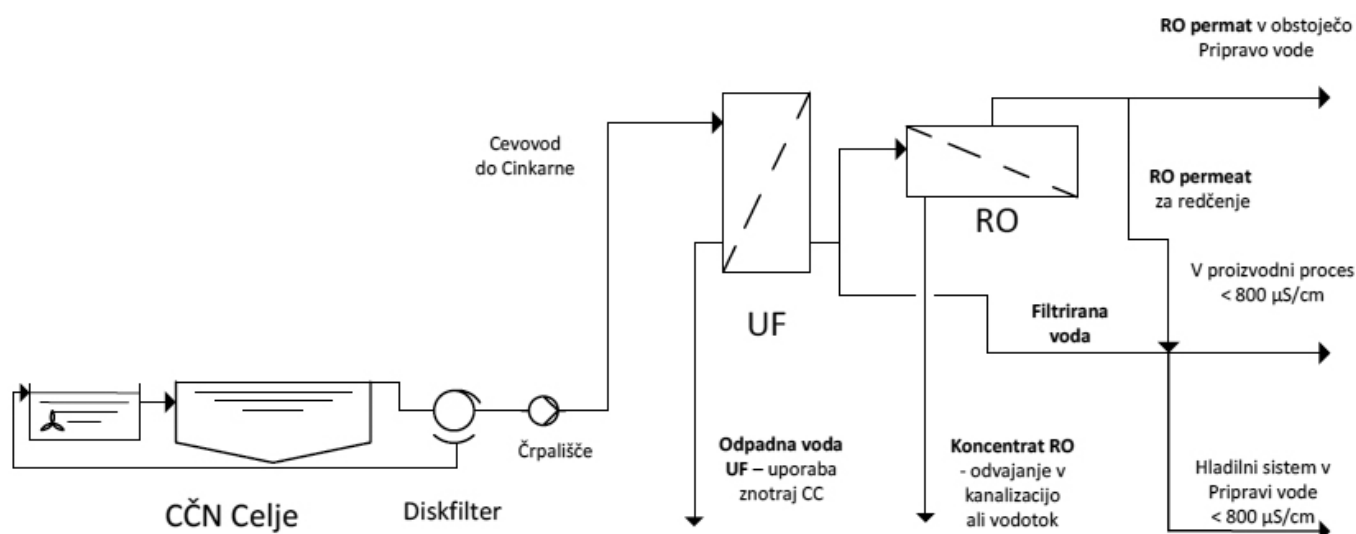
- preverili, ali je možno uporabljati vire površinske in podzemne vode v neposredni okolici;
- preverili možnosti zadrževanja večje količine

vode za čas sušnega obdobja v rezervoarjih;

- preverili možnost napajanja iz obstoječih akumulacij – Šmartinsko in Slivniško jezero;
- izvedli ukrepe oziroma jih še izvajamo za čim večjo ponovno uporabo vode;
- pridobili študijo za določitev ekološko sprejemljivega pretoka za odvzem vode za Cinkarno na reki Hudinji in jo z vlogo posredovali na DRSV, ki nam je omogočila ugodnejši Qes;
- preverili možnost za opredelitev dela vodotoka Hudinja kot kandidata za močno preoblikovano vodno telo.
- Z vsem navedenim pa žal nismo našli univerzalne rešitve obstoječega izziva.

Rešitev s trajnostno noto

V zadnjih letih izvajamo z različnimi aktivnostmi v podjetju trajnostno preobrazbo proizvodnje. V duhu trajnostne rabe naravnih virov in krožnega gospodarstva se je tako porodila tudi ideja o uporabi odpadne vode iz CČN v Tremerjah. Od te lokacije nas sicer ločuje skoraj 7 km, kar glede na prostorske danosti predstavlja svojevrsten izziv, a je glede na pozitiven dosežek to smiselno. Z njim namreč ne odpravljamo samo tveganja pomanjkanja vode, ampak izboljšujemo tudi biološko in hidromorfološko stanje vodotokov.

Shema predvidene priprave vode.

Z uporabo vode iz CČN v Tremerjah bi odvzem iz reke Hudinje bistveno zmanjšali, saj bi to vodo uporabljali zgolj še ob vzdrževalnih delih na čistilni napravi, ko je izpust vode iz CČN v reko Savinjo prekinjen. Večino časa bi tako lahko bil mehki jez na Hudinji spuščen, s prekinjenim odvzemom vode iz reke Hudinje pa bi glede na trenutno stanje povišali pretok v reki. Tako bi še posebej v sušnih mesecih pomembno izboljšali hidromorfološke pogoje na Hudinji.

Prvi korak čiščenja vode iz CČN v Tremerjah bo morala biti groba odstranitev neraztopljenih snovi na predfiltru. Sledila bo ultrafiltracija in nato za del vode še reverzna osmoza. S tem načinom čiščenja bomo zmanjšali količino suspendiranih snovi, ki bi sicer pristale v reki Savinji, ter zmanjšali onesnaženje s fosfati in kemijsko potrebo po kisiku. Zaradi spremenjene tehnike čiščenja vode (reverzna osmoza namesto deionizacijskih kolon) se bo bistveno zmanjšal izpust natrijevega sulfata.

Izpust iz novo zasnovane priprave vode bo še vedno skladen z zahtevami iz Uredbe o emisiji snovi pri odvajanju odpadnih vod iz objektov in naprav za pripravo vode (Uradni list RS, št. 28/00, 41/04 – ZVO-1 in 44/22 – ZVO-2).

Kako do podatkov za dimenzioniranje opreme

V sodelovanju s podjetjem Kolektor Sisteh smo pripravili idejni projekt, ki obravnava možnost zajema odpadne vode, transporta do Cinkarne in čiščenje vode do kakovosti za tehnološki proces. Za potrditev te tehnologije smo na lokaciji CČN Celje v Tremerjah v dogovoru z upravljavcem podjetja VOKA Celje postavili pilotno napravo za preverjanje, ki je v obratovanju od začetka aprila 2023. Predviden čas spremljanja je eno leto.

Pilotna ultrafiltracijska naprava z enim UF-modulom membrane. (foto: Ludvik Mekuč)

Umeščanje cevodov za transport vode v prostor

Podjetje Hidrosvet je izdelalo IDZ Umestitev cevodov za dobavo vode iz CČN v Tremerjah v Cinkarno Celje. Umeščanje cevodov v prostor pa zaradi naravnih omejitev predstavlja že druge vrste izziv. Po dogovoru z Mestno občino Celje je nujna tudi priprava podrobnega prostorskega načrta. Sklep o začetku postopka naj bi bil sprejet še letos.

Nikolaja Podgoršek Selič

Zabojnik s pilotno napravo na ČN Tremerje. (foto: Ludvik Mekuč)

Sončne elektrarne: glede na porabo električne energije proizvedemo že več kot 6 odstotkov lastne energije

Projekt, ki se je začel leta 2021 in bo predvidoma trajal do leta 2027, ni pomemben samo z energetskega vidika, temveč predvsem zaradi zelene transformacije, zelenega prehoda, ki je eden poglavitnih ciljev ne le našega podjetja, temveč tudi države, Evropske unije in celotnega planeta. Ne upam si trditi, da bo to ključen korak pri ohranjanju lepega in prijaznega planeta, je pa zagotovo korakov k uresničitvi agende, ki jo sprejema vse več držav in skupnosti.

V našem podjetju je bila odločitev o gradnjah fotovoltaičnih elektrarn sprejeta na osnovi ekonomskih parametrov. Dodatno jo je generirala strma in nenadzorovana rast energentov, ki smo ji bili priča v preteklem obdobju. Težko je trditi, da bo podjetje nekoč samozadostno na področju energetike, vendar so to prvi in pomembni gradniki tega cilja. Ob gradnji sončnih elektrarn pa načrtujemo tudi druge smeje in pomembne projekte.

Pri gradnji sončnih elektrarn zaključujemo tretji

korak. Nameščene in instalirane je več kot 5,7 MWp moči ali približno 6,27 MWh. Glede na porabo električne energije tako proizvedemo že več kot 6 odstotkov lastne energije. Nezanemarljivo je tudi zmanjšanje proizvodnje CO₂, ki bo pomemben dejavnik pri izračunu ogljičnega odtisa podjetja. Seveda se pri tem ne ustavljamo. Pripravljamo projekte na prenovljeni strehi skladišča Marketinga. Letos smo dokončali traso za kabelsko povezavo, ki bo omenjen objekt povezala z internim električnim omrežjem. Prenoviti in posodobiti moramo le še transformatorsko postajo. Zanimiv projekt pa se obeta tudi v prihodnje. To je zahteven načrt, ki vključuje polnilne postaje za električne avtomobile, sončno elektrarno na nadstrešku parkirnih mest ter sončno elektrarno na nasipu za upravno stavbo. Finančni zalogaj je relativno velik, verjamem pa, da nam bo uspelo s pridobitvijo ustrezne dokumentacije in usklajevanji s ponudniki najti cenovno zanimive in ustrezne rešitve.

Tekst in foto: Miran Špegel

Sončne elektrarne na objektih PE Kemija Mozirje.

Recikliranje ribiških mrež: korak k bolj zeleni prihodnosti

V svetu, kjer se zavedanje o okoljskih vprašanjih povečuje, je recikliranje ribiških mrež ključnega pomena za ohranjanje naših oceanov in morskega življenja. Ribiške mreže, ki se zavržejo ali izgubijo v morju, predstavljajo veliko nevarnost za morsko življenje in lahko povzročijo nepopravljivo škodo. Zato je recikliranje teh mrež in njihova ponovna uporaba v industriji ključnega pomena za trajnostno prihodnost.

Sodelovanje z AquafilSlo

Naše podjetje s ponosom sodeluje z AquafilSlo, vodilnim podjetjem na področju predelave Nylon-a. AquafilSlo je specializiran za recikliranje ribiških mrež in njihovo predelavo v visokokakovostne izdelke. Eden izmed ključnih izzivov pri recikliranju ribiških mrež je prisotnost bakra v obliki algicidnega nanosa, ki predstavlja približno 10 % teže mreže.

Proces pranja in pridobivanje bakrovega oksida

Ko mreže prispejo v obrat AquafilSlo, se najprej temeljito operejo, da se odstranijo nečistoče in algicidni nanos. Med tem postopkom se ustvari blato, ki vsebuje bakrov oksid. AquafilSlo nato to blato sežge, pri čemer se sprosti bakrov oksid.

Pridobivanje bakrovega klorida

V našem podjetju nadaljujemo s postopkom, kjer bakrov oksid raztopimo s klorovodikovo kislino. Ta postopek proizvede bakrov klorid, ki je ključna sestavina v naši proizvodnji bakrovega oksiklorida. Bakrov oksiklorid je kemikalija, ki se pogosto uporablja v kmetijstvu kot fungicid.

Zaključek

Recikliranje ribiških mrež ni le korak k bolj zeleni in trajnostni prihodnosti, ampak tudi priložnost za industrijo, da izkoristi dragocene surovine, ki bi sicer končale kot odpadek. S sodelovanjem z AquafilSlo smo dokazali, da je mogoče združiti okoljsko odgovornost z industrijsko inovativnostjo. Skupaj gradimo boljšo prihodnost za naš planet in prihodnje generacije.

Dr. Andrej Lubej, mag. Peter Bastl in Chat GPT

Zgornji prispevek je bil napisan s pomočjo AI platforme Chat GPT 4. Kot osnova za prispevek je bilo AI platformi Chat GPT 4 podano le in samo naslednje:

»Napiši članek o recikliranju ribiških mrež za tovarniško glasilo. Sodelujemo z AquafilSlo, ki predeluje Nylon, na mrežah je 10 % bakra v obliki algicidnega nanosa. Po pranju mrež dobimo blato, ki ga Aquafil sežge in mi nastali bakrov oksid raztapljamo s klorovodikovo kislino. Dobimo klorid, ki ga uporabimo v proizvodnji bakrovega oksiklorida.«

Letošnje katastrofalne poplave povzročile precejšnjo škodo v PE Kemija Mozirje

4. avgusta so tudi našo lokacijo PE Kemija Mozirje zajele poplave, ki so imele katastrofalne posledice na območju celotne Zgornje Savinjske doline in širše po Sloveniji. Narasla voda je v višini do 80 cm (različno glede na višino osnovne ravni) poplavlila vsa skladišča med reko Savinjo in potokom Struga ter nekaj naprav v pripravi vode za proizvodnjo masterbatchev.

Območje med Savinjo in Strugo je bilo že tretjič poplavljen: prvič leta 1990, drugič leta 2012 in letos, vsakokrat pa je bila raven vode višja. Potok Ljubija, ki se na naši lokaciji izliva v Savinjo, je letos povzročil vdor vode v objekt z jedilnico in garderobami ter v kotlovnico. Vdor neposredno v objekt masterbatchev sta preprečila zaposlena, ki sta vhodna dvizna vrata založila z vrečami, napolnjenimi z izdelkom masterbatch. V nasprotnem bi celoten objekt bil poplavljen do višine vsaj enega metra. Tako je v proizvodnjo nanesele le približno centimeter mulja. Visoka raven vode na poplavljenem terenu je bila posledica zajeitve na mostu čez Strugo, kjer so se ustavile bale s senom in ustvarile bazen vode.

Dodatno težavo je predstavljal izpad vseh komunikacijskih poti (tudi zaradi izpada elektrike), zaradi česar je bilo obveščanje in koordiniranje aktivnosti onemogočeno. V podjetju sta bila v času poplave

Poleg velikega odziva zaposlenih v Mozirju so pri sanaciji na pomoč priskočili tudi sodelavci iz Celja.

4. avgusta so tudi PE Kemija Mozirje zajele poplave, ki so imele katastrofalne posledice na območju celotne Zgornje Savinjske doline in širše.

dežurna sodelavca, ki jima je uspelo priti zjutraj v službo, vrnitev domov pa zaradi prekinjenih transportnih poti ni bil možen, dokler voda ni nekoliko upadla.

Že v nedeljo, dva dni po poplavah, smo začeli s sanacijo posledic, da bi ponovno vzpostavili proizvodnjo masterbatchev. To nam je uspelo že v torek, 8. avgusta. Vzporedno smo začeli razvrščati poplavljeni material in čistiti prostore ter dvorišča s transportnimi potmi. Poleg velikega odziva zaposlenih so pri sanaciji v prvih dveh tednih pomagali tudi sodelavci iz celjske lokacije, nekateri že takoj na začetku. Velikodušno so na pomoč priskočili tudi zaposleni iz gasilske enote Službe za varstvo pri delu, ki so črpali vodo z muljem iz prostorov, oprali prostore in očistili dvorišče. Pri praznjenju skladišč in razvrščanju materiala so pomagali sodelavci iz prodaje,

transporta ter PE Titanov dioksid in PE Vzdrževanje in energetika.

Zaposleni iz OE Vzdrževanje pa so vse sile usmerili v sanacijo poplavljenih delov naprav.

Za vso pomoč se vsem, ki ste sodelovali pri sanaciji, iskreno zahvaljujemo. Zahvala je namenjena tudi nočni ekipi v proizvodnji masterbatchev za modro preventivno ukrepanje, zaradi katerega je bil ohranjen obrat masterbatchev z vso opremo ter inventarjem in zaradi česar je izpad proizvodnje bil v najmanjši meri.

V poplavi smo utrpeli precejšnjo škodo na materialih (surovine za praškaste lake in masterbatche, polizdelki za masterbatche ter proizvedeni masterbatchi), opremi in infrastrukturi. Del evidentirane škode pa je bil tudi zaradi izpada proizvodnje in prihodka.

Velik del aktivnosti po poplavih je bil in je še vedno usmerjen v sanacijo. Pred nami je izvedba preventivnih ukrepov, ki bodo v prihodnje zmanjšali morebitno škodo. Preventivne ukrepe z dvigom ravnih talnih plošč v nekaterih skladiščih smo izvedli že v preteklosti. Zaradi tega je bilo v tokratne poplave zajetega manj materiala, kot bi ga bilo sicer. V skladišča na tem območju načrtujemo vgradnjo regalov z razpoložljivo višino skladiščenja 50 cm nad ravnjo talne plošče, odvisno od lege skladišča. Zagotovili bomo tudi zadostno količino protipoplavnih vreč za preprečitev razlivanja vode na območje proizvodnje masterbatchev, kar zaradi nižjih poplavnih voda v preteklosti ni predstavljalo grožnje.

Zavedamo se, da razlitja voda med Savinjo in Strugo ne moremo preprečiti, lahko pa zmanjšamo posledice. Zavedamo se tudi, da je lahko periodika izrednih dogodkov v prihodnje krajša, intenziteta pa večja.

Tekst: Irena Vačovnik
Foto: arhiv PE Kemija Mozirje

Avgustovsko neurje je nekaj škode povzročilo tudi na lokaciji v Celju. Na več mestih so bile poškodovane strehe, strešne kupole, fasade in garažna vrata, na območju podjetja je bilo precej polomljenih in izruvanih dreves.

Barbara Rozoničnik

Vloga vizije v vzdrževanju: pot za uspeh

Tako kot v katerem koli procesu ali sistemu je tudi pri vzdrževanju za uspeh ključna vizija. Dobro opredeljena vizija je vodilo, ki oblikuje cilje, strategije in aktivnosti ter zagotavlja, da je vsako prizadevanje usklajeno s skupnim namenom. V nadaljevanju se bomo poglobili v prednosti vizije, kako jo je treba postaviti in ključne korake pri njeni implementaciji v vzdrževanje.

Pomen vizije pri vzdrževanju

1. Smer in namen: Vizija daje zaposlenim vzdrževanja smer, ki jim pomaga razumeti, kam so namenjeni in zakaj. Vzbuja občutek namena in spodbuja skupno zavezanost ciljem vzdrževanja, ki pa morajo vedno podpirati cilje podjetja.
2. Uskladitev ciljev: Vzdrževanje vključuje različne naloge, od preventivnih ukrepov, prediktivnih do kurativnih akcij. Dobro oblikovana vizija usklajuje te aktivnosti z organizacijskimi cilji in zagotavlja, da prizadevanje ekipe neposredno prispeva k uspehu misije podjetja.
3. Motivacija in zavzetost: Poznavanje vizije in s tem namena njihovega dela motivira člane ekipe. Privlačna vizija ustvarja občutek pripadnosti in spodbuja proaktivno sodelovanje, saj lahko posamezniki prepoznajo svoj vpliv pri splošnem uspehu organizacije in pridobijo potrditev, da so njihova dejanja pomembna.

Postavitev vizije

1. Sodelovalni pristop: Pri postavitvi vizije je treba vključiti ključne deležnike, vodje, vzdrževalno osebje in posameznike iz drugih enot. To zagotavlja, da je vizija celovita in odraža skupne želje celotne ekipe.
2. Osredotočenost na prihodnost: Ustvariti je treba vizijo, ki gleda z neposrednimi izzivi in predvideva prihodnost vzdrževanja. Upoštevati je treba trende vzdrževanja v svetu in organizacijske cilje, da lahko ustvarimo v prihodnost usmerjeno in prilagodljivo vizijo.
3. Nedvoumen in jedrnat jezik: Vizijo je treba sporočiti v nedvoumnem in jedrnatem jeziku, ki ga lahko razumejo vsi člani ekipe. Treba je opisati

želene rezultate ter ustvariti izjavo o viziji, ki bo nepozabna in motivacijska.

V poslovni enoti Vzdrževanje in energetika tako v novo leto vstopamo z novo vizijo, s katero upamo, da smo zajeli vse navedeno in da nam bo pomagala pri doseganju zastavljenih ciljev na ravni organizacije.

DOSEGATI NAJBOLJŠE EVROPSKE STANDARDE

»S proaktivnim in načrtovanim vzdrževanjem zagotavljati maksimalno zanesljivost in razpoložljivost opreme ter stroškovno učinkovitost vzdrževanja za celotno opremo, rezultati pa dosegajo najboljše evropske standarde.«

Uporaba vizije v življenju

1. Komunikacija in krepitev: Dosledna komunikacija je ključna za uspešno uresničevanje vizije. Redno deljenje vizije z ekipo, pri čemer je treba poudariti njen pomen in kako dnevne naloge prispevajo k večjim ciljem.
2. Usposabljanje in razvoj spretnosti: Dviganje kompetenc in znanja za izpolnitev vizije. To lahko vključuje programe usposabljanja, delavnice ali naložbe v osnovna sredstva, ki so v skladu z dolgoročnimi cilji.
3. Sprejemanje povratnih informacij: Vzpostaviti mehanizem povratnih informacij, ki zaposlenim omogoča deljenje predlogov v zvezi z vizijo. To spodbuja občutek lastništva in vključenosti, kar zagotavlja, da vizija ostaja ustrezna in prilagodljiva, medtem ko se proces vzdrževanja razvija.

Dobro oblikovana vizija vzdrževanja ni samo izjava na papirju; je dinamična sila, ki poganja zaposlene v vzdrževanju k uspehu. Z usklajevanjem ciljev, spodbujanjem motivacije in zagotavljanjem načrta za prihodnost postane prepričljiva vizija temelj visoko uspešne ekipe vzdrževanja.

Boštjan Podkrajšek

Viri

- Sedem navad zelo uspešnih ljudi, Stephen R. Covey, Založba Mladinska knjiga, 2000.
- The Score Takes Care Of Itself, Bill Walsh, Penguin Group, 2009.
- Better Simpler strategy, Felix Oberholzer-Gee, Harvard Business Review Press, 2021.

Vzpostavitev sistema upravljanja z energijo v Cinkarni Celje skladno s standardom ISO 50001:2018

V Cinkarni Celje smo začeli uvajati sistem upravljanja z energijo skladno z zahtevami standarda ISO 50001:2018. Razlogov za to je več. Naše podjetje je energetsko zelo intenzivno. Stroški za energijo predstavljajo več kot 10-odstotni delež letnih prihodkov, kar podjetju predstavlja veliko finančno obremenitev.

Tega se v Cinkarni Celje dobro zavedamo, zato že od leta 2006 sistematično in načrtno izvajamo ukrepe za učinkovito rabo energije in za znižanje porabe le-te. To izvajamo z optimizacijo proizvodnje, z novimi pristopi tehnoloških postopkov, z načrtno zamenjavo dotrajane merilne opreme in opreme za zagotavljanje energentov, načrtno sanacijo cevododov (para, voda) ter zamenjavo in vgradnjo učinkovite električne in elektronske opreme. V letu 2022 pa smo začeli tudi z aktivno izgradnjo sončnih elektrarn, ki nam omogočajo lastno proizvodnjo električne energije, ki je obnovljiv vir (OVE). S tem zmanjšujemo stroške in emisije toplogrednih plinov ter izkazujemo okolju prijazno naravnost. Uprava podjetja se je odločila za uvedbo sistema upravljanja z energijo, ki nam bo omogočala optimizacijo stroškov in doseči cilj razogljičenja tovarne do leta 2050. To zavezo ima podjetje zapisano v strategiji ESG, kjer je navedena odločna usmeritev Cinkarne Celje, da s svojo nadaljnjo trajnostno transformacijo ambiciozno hodi po poti preobrazbe evropske kemijske industrije v smeri zelenega in digitalnega prehoda v skladu z najnovjšo industrijsko strategijo EU. Uresničevanje teh zavez pa

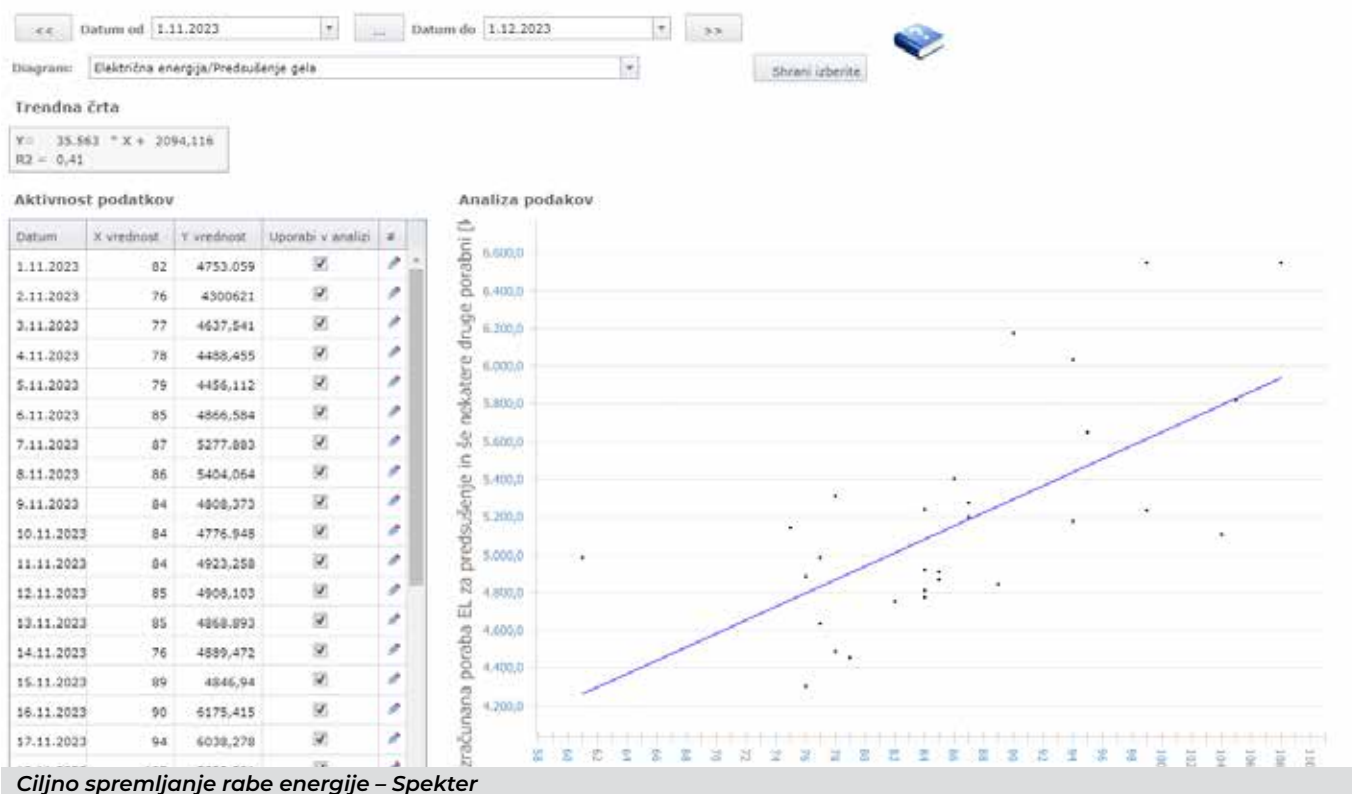
nam bo olajšala tudi uvedba sistema upravljanja z energijo, ki zahteva neprestano sistematično izboljševanje na tem področju po načelu nenehnih izboljšav – t. i. Demingov krog PDCA (Plan, Do, Check, Act – načrtuj, izvedi, preveri, izboljšaj). Vsaka ponovitev PDCA izboljša sistem.

Uvedba sistema upravljanja z energijo zahteva tudi dokumentiranost in določitev odgovornosti ter kompetentnost zaposlenih, ki se morajo zavedati pomembnosti upravljanja z energijo. Pri tem morajo zaposleni aktivno sodelovati in biti za to motivirani. ISO 50001 je mednarodni standard za upravljanje z energijo, ki opredeljuje zahteve za vzpostavitev, uvedbo, vzdrževanje in izboljšanje sistemov upravljanja energije v organizacijah. Ključni razlogi za uvedbo sistema upravljanja z energijo ISO 50001 so naslednji:

- zmanjšanje stroškov,
- varovanje okolja,
- večji ugled podjetja,
- skladnost z najboljšo prakso in standardi,
- Skladnost z zakonodajnimi zahtevami,
- doseganje ključnih kupcev.

Izobraževanje v Cinkarni Celje.

Dejstvo je, da že zdaj kar nekaj ključnih kupcev zahteva od proizvajalcev dokazila, da ti pri svojem delu odgovorno ravnajo z energijo. Če ima podjetje uveden standard ISO 50001, je to zadosten dokaz, da kupci verjamejo v to, zato raje kupujejo izdelke od takšnih proizvajalcev kot pa od tistih, ki tega standarda nimajo. Vse to so razlogi, ki podpirajo odločitev, da v Cinkarni uvajamo ta standard. Vpeljavo standarda ISO 50001 vodi sodelavec Luka Kračun iz PE Vzdrževanje in energetika. Upravljanje z energijo v podjetju bo uspešno samo takrat, če bodo v to vključeni vsi zaposleni. Še posebej pomembno je, da imajo ustrezne kompetence, zavedanje in da so usposobljeni zaposleni, ki vodijo oziroma upravljajo naprave s pomembnimi rabami energije (SEU). Zato je v mesecu decembru v Cinkarni že potekalo izobraževanje na temo: Sistem upravljanja z energijo (EnMS) v skladu z zahtevami standarda ISO 50001: 2018, ki ga je izvedlo podjetje SIQ. Takšnih izobraževanj bo v prihodnosti še več.

Novembra letos pa sta dva zaposlena iz našega podjetja na SIQ opravila tudi usposabljanje za skrbnike sistema upravljanja z energijo ISO 50001: 2018. Glede na to, da ima podjetje že uvedena standarda ISO 9001 in ISO 14001, ki imata veliko skupnih elementov, kot jih ima ISO 50001, bo vpeljava tega standarda lažja. Glede meritev energentov pa imamo za PE Titanov dioksid, ki je največji porabnik energije, v delovanju proizvodno-energetski infor-

macijski sistem Spekter. Ta sistem omogoča tudi analizo oziroma t. i. ciljno spremljanje rabe energije. To pa pomeni tudi napredek pri obvladovanju porabe energentov, kot to zahteva ta standard.

Slika prikazuje odvisnost porabljene električne energije od števila šarž. Vsaka sprememba naklona premice pomeni spremembo v sistemu, ki vpliva na energetske učinkovitost.

Diagram z zeleno barvo prikazuje, kje smo bili energetske učinkoviti, diagram rdeče barve pa, kje nam pri vodenju procesa ni šlo najbolje.

Vsak zaposleni v podjetju lahko s svojim odgovornim ravnanjem poskrbi za učinkovito in varčno rabo energije in s tem pomembno vpliva na stroške in na varovanje okolja. V Cinkarni že imamo vpeljan sistem prijave idej, kamor kot zelo pomembni in zaželeni zagotovo sodijo tudi predlogi s področja rabe energentov.

Seveda nas v prihajajočem letu pri vpeljavi sistema upravljanja z energijo čaka še precej dela. Načrtujemo pa, da se bo zunanja presoja standarda ISO 50001 lahko izvedla v času obnovitvene presoje ISV (9001, 14001, 45001) – ob koncu maja oziroma na začetku junija 2024.

Tekst in foto: Alojz Ulaga

Redni letni remont v proizvodnji žveplove kisline

Naprave v proizvodnji žveplove kisline zahtevajo nenehno skrb, da so v stanju zelene obratovalne varnosti in zagotavljanja dolge življenjske dobe. Manjše nepravilnosti poskušamo sanirati v načrtovanih krajših zaustavitvah proizvodnje. Večje vzdrževalne posege, izvedbo investicij in zamenjavo dotrajane opreme pa izvedemo v času načrtovanega letnega remonta.

Nosilni aktivnosti letošnjega remonta sta bili izvedba dveh investicijskih projektov: izdelava in zamenjava toplotnega izmenjevalca IT 2 in izdelava in zamenjava vmesnega absorpcijskega stolpa AS 1. Poleg tega smo uspešno zaključili izvedbo dveh IR-nalogov: odstranitev lokalnega krmilnika za krmiljenje in varovanje glavnega ventilatorja in širitev nadzora procesa na plinski del procesa.

Vgrajena nova mešala EKATO na nevtralizacijskem bazenu.

Varjenje cevi na čelno steno novega IT 2 v TPK Orometal.

Vzporedno z izvajanjem omenjenih aktivnosti smo izvedli naslednja večja vzdrževalna dela:

- sanacija talilnega in nevtralizacijskega bazena ter zamenjava transportnega polža,

- vgradnja novih mešal EKATO v nevtralizacijskem bazenu,
- sanacija vstopa in del plašča na zračno-sušilnem stolpu,
- zamenjava demister filtrov v zračno-sušilnem stolpu,
- kontrolni pregled notranjosti rezervoarja za žveplo in peči,
- sejanje keramike in katalizatorja v I. prekatu kontaktnega kotla,
- pregled in parametriranje vseh pogonov armatur,
- zamenjava ploščnih izmenjevalcev toplote za hlajenje kisline,
- zamenjava črpalk na zračno-sušilnem in vmesnem absorpcijskem stolpu in pregled naprav na hlajenju kisline,
- zamenjava parnega ventila z loputo ZWICK na vstopu v kotlarno,
- tlačni preizkus glavnega parovoda,
- zunanji in notranji pregled opreme pod tlakom.

Končni videz IT 2 in rekonstruiranih plinovodov.

Montaža distributorja kisline v novi AS 1 in zaključnega sloja keramičnih sedel.

Nova instalirana oprema ne bo spremenila osnovne tehnološke značilnosti linije, a pa bomo s projektom zamenjave dotrajane opreme, izvedenimi večjimi vzdrževalnimi deli in z upoštevanjem meril najboljših razpoložljivih tehnik pridobili naslednje:

- večjo obratovalno varnost naprav,
- odpravili ozka grla,
- povečali energetske učinkovitost (zmanjšanje upora v napravah),
- znižali stroške vzdrževanja naprav.

Dela so se izvajala na višini in na prostorsko zelo omejenih deloviščih. Izvajalci so v največji meri upoštevali zahteve za varno delo in zdravje pri delu ter priporočila koordinatorja VZD. REMONT 2023 je bil izveden v skladu s Planom del in s tehnološkimi zahtevami Proizvodnje. V realizacijo tega načrta so bile vključene vse službe PE Vzdrževanja in ener-

getike, 23 zunanjih izvajalcev in delavci Proizvodnje žveplove kisline, ki so nam v veliko pomoč pri načrtovanju ter izvedbi del.

Da so bila vsa dela opravljena kakovostno in v načrtovanih rokih, je zasluga vseh, ki smo sodelovali pri kakovostno in pravočasno zaključenih delih.

Tekst in foto: Peter Mravlak

Novi AS 1 in pripadajoči plinovodi.

VDC Sonček s stojnico izdelkov za praznična darila

Predstavniki VDC Sonček so v predprazničnem času v prostorih Cinkarne zaposlenim ponovno ponudili svoje izdelke. Na založeni stojnici je vsakdo lahko našel kaj za popestritev prazničnih daril in s tem podprl trud varovancev varstveno delovnega centra.

Barbara Rozoničnik

Stojnica VDC Sonček. (foto: Renata Cizej)

Popis klimatskih in hladilnih naprav

Avgusta smo začeli delati na področju obvladovanja klimatskih in hladilnih naprav. Povod za popis je bil obstoječ register hladilnih naprav, pri katerih se izvajajo zakonski periodični pregledi na podlagi količine hlada s preizkusom tesnosti (51 kosov). Za te naprave vodimo zapise o preizkusu tesnosti in servisno knjigo.

Za naprave izven zgoraj omenjenega zakonskega merila izvaja vzdrževalna dela zunanji izvajalec. Glavno težavo predstavlja pomanjkanje tehničnih specifikacij, prav tako niso znani delo in stroški za posamezno klimatsko napravo. V registru osnovnih sredstev so trenutno zabeležene 304 klimatske naprave, pri popisu pa smo zabeležili še dodatnih 28 klimatskih naprav. Popis še ni zaključen.

Označevanje klimatske naprave s pomočjo dvizne naprave.

Vsaka klimatska naprava bo označena s kartico, ki jo sestavlja koda QR. V notranjosti kartice je čip NFC, hrbtna stran pa je obdana z lepilno zaščito iz feritnega materiala. Kartica vsebuje štiri luknje, ki omogočajo mehansko pritrditev, če lepljenje na površino ni mogoče. Poleg kartice se klimatska naprava označi z zaporedno številko, ki bo namenjena indikaciji makrolokacij naprav na zemljevidu.

S strani Službe informatike je bila izdelana posebna aplikacija 'Poveži delovna sredstva', ki omogoča povezavo šifre delovnega sredstva in ID kartice. Pri vsakem popisu klimatske naprave se s pomočjo aplikacije najprej izbere šifra delovnega sredstva, ki se nato s pomočjo mobilne aplikacije poveže s kodo QR ali kodo čipa NFC. Označevalne kartice se uporabljajo za namen identifikacije. Aplikacija običajno prebere ID številko čipa ali kodo QR in pridobi povezane informacije iz zbirke podatkov. Kartice na klimatskih napravah bodo predvsem pripomogle pri odpiranju delovnih nalogov in prepoznavanju šifer delovnega sredstva. So izhodišče za nadgradnjo in izboljšanje uporabe aplikacij v prihodnosti.

Označena zunanja in notranja enota klimatske naprave.

Delovno okolje aplikacije 'Poveži delovno sredstvo'.

S popisom naprav želimo oblikovati register vseh klimatskih in hladilnih naprav na celotnem področju podjetja, vodeno v sistemu Oracle. Cilj je, da nadgradimo register s podatki vseh drugih naprav (beleženje tehničnih specifikacij), vzpostavimo nadzor in stalno skrb nad posodabljanjem podatkov v registru (avtomatizacijo vpisa v RDS, samodejno obveščanje odgovornih oseb), izboljšamo preglednost in dostopnost podatkov

o klimatskih in hladilnih napravah ter oblikujemo lokacijski zemljevid vseh vgrajenih naprav, povezanih z registrom naprav. Na osnovi registra klimatskih naprav bomo lahko izvedli servis naprav pred samim začetkom sezone. S tem bomo zmanjšali število okvar med sezono in preprečili nejevoljnost. Zaradi boljšega nadzora bo manj posegov s strani vzdrževanja, s čimer želimo izboljšati organizacijo dela. Posledično bomo finančno tudi prihranili, saj bomo znižali stroške vzdrževanja.

Pri delu iz PE Vzdrževanje in energetika sodelujejo Franc Kačičnik, Jan Babič, Gašper Močnik in Matic Hribernik, iz Službe informatike pa Andrej Vrečko. Zahvaljujemo se tudi drugim, ki ste na kakršen koli način pomagali pri izvajanju del.

Tekst: Matic Hribernik
Foto: Franc Kačičnik

Kemijski dnevi 2023

Služba kakovosti je od 13. do 15. septembra 2023 sodelovala na Slovenskih kemijskih dnevih, ki so potekali v Portorožu, s postrom: 'Validacija postopka določitve totalnega ogljika (TC) v trdnih vzorcih ilmenita, titanove žlindre in pigmenta TiO₂ z analizatorjem Enviro TOC'.

Določitev vsebnosti ogljika je v Cinkarni Celje pomemben parameter preskušanja surovin (ilmenit, titanova žindra) in končnih produktov (pigment TiO₂) zaradi načrtovanja procesnih pogojev skladiščenja in predelave surovin ali preverjanja organske obdelave pigmenta, ki je za posamezna področja uporabe tudi zakonsko omejena.

Namen raziskave je bil določiti natančnost in točnost postopka določitve totalnega ogljika v trdnih vzorcih z analizatorjem ogljika Enviro TOC. Za validacijo tega postopka smo se odločili, ker je ta aparat nov in smo ga v Službi kakovosti nedavno začeli uporabljati, namenili pa ga bomo analizam TC in TOC v trdnih in tekočih vzorcih.

Analizator Enviro TOC omogoča analize TC in TOC v tekočih in trdnih vzorcih ter ponuja popolnoma samodejno določanje ogljika. Pri analizi trdnih vzorcev zatehtamo vzorce v kositrovo folijo in stisnemo v tableto, ki jo s samodejnim vzorčevalnikom injiciramo v sežigno kolono. Visokotemperaturna peč segreje sežigno kolono na 950 °C, vendar zaradi uporabe kositrove folije, ki je namenjena kot katali-

Tina Selič in Simona Bergant na Slovenskih kemijskih dnevih.

zator, dosežemo zgorevanje vzorca pri temperaturah okrog 1200 °C, kar zagotavlja popolno oksidacijo vseh ogljikovih spojin. Nastali CO₂ se izmeri na IR-detektorju.

Jurij Pustinek

KONČALI ŠOLANJE OB DELU

PFEIFER Anja je 13. 7. 2023 uspešno opravila vse obveznosti študijskega programa 3. stopnje, smer kemijska tehnika in pridobila znanstveni naslov »**doktorica znanosti**« s področja kemijske tehnike.

TROGAR Kristina je 29. 9. 2023 uspešno diplomirala po študijskem programu kemijska tehnologija in pridobila strokovni naslov »**diplomirana inženirka kemijske tehnologije VS**«.

Čestitamo!

Šolarji na cinkarniškem natečaju letos o vodah

Eden naših največjih projektov na področju varovanja naravnih virov je uporaba odpadne vode iz Centralne čistilne naprave Tremerje. Ko bo zaključen, bo podjetje uporabljalo bistveno manj površinske vode iz Hudinje, ampak bo odpadno vodo iz čistilne naprave prečistilo in jo uporabilo za proizvodnjo. Z mislijo na ta pomemben naravni vir bo potekal tudi letošnji 16. natečaj za šolarje s Celjskega, ki smo ga poimenovali Čudoviti svet vode.

V okviru letošnjega natečaja bodo mladi osmišljali pomen vode. Izdelovali bodo učne pripomočke oziroma izobraževalna orodja na temo kroženja vode v naravi, iskali postopke ponovne uporabe, načine za zbiranje deževnice, oblikovali čistilne naprave, raziskovali pot vode v kopenski rastlini, raztapljanje snovi, prikazali valovanje na gladini, primerjali gostoto tekočin ipd.

Živahno dogajanje na zaključku lanskoletnega natečaja Vsaka kapljica vode šteje. (foto: Amina Kolarič)

Lanskoletni nagrajeni izdelek krasi letošnja promocijska darila podjetja. Kapljico vode je naslikal Aljoša Sabo z Gimnazije Slovenske Konjice. (foto: Špela Kumer)

Cilj je spodbuditi iskanje čim izvirnejših rešitev za prikaz delovanja vode na našem planetu, najboljšo pa oživiti oziroma izdelati, da bi jo lahko pozneje preizkušali vsi obiskovalci celjskega Tehnoparka.

»Z veseljem smo se odzvali na povabilo k sodelovanju. Mladi imajo ogromno idej. Ko jim omogočijo samostojno raziskovanje, so njihove rešitve navdušujoče. Zato komaj čakamo javne predstavitve in se veselimo končnega izbora,« je povedala direktorica Tehnoparka Celje Andreja Erjavec.

Na natečaju Cinkarne Celje sicer vsako leto sodeluje več kot tisoč učencev in dijakov s Celjskega in je kot tak zagotovo eden najprepoznavnejših v regiji.

Špela Kumer

Ostajamo ponosni podporniki celjske ženske košarke

Ženski košarkarski klub Cinkarna Celje je pred začetkom jubilejne, 30. sezone na državnem prvenstvu ter 23. sezone v mednarodni ligi WABA pripravil sprejem za članice kluba, ki so na letošnjem evropskem mladinskem prvenstvu v Turčiji postale evropske prvakinje. Hkrati je klub predstavil ekipo in cilje za aktualno sezono.

V njej bo dekleta še zmeraj podpirala Cinkarna Celje, ki sicer klub podpira že skoraj 20 let.

»Vaša zgodba o uspehu nas iz sezone v sezono navdihuje. Biti najboljše v Sloveniji, izjemne na Balkanu, nepremagljive na evropskem parketu je nekaj, kar bi si lahko le želeli, ve pa pokaže in medalje namesto za šalo prinašate zares! Ste dokaz, da je s trdim delom, predanostjo in ekipnim duhom mogoče doseči velike stvari,« je dekleta in strokovni štab nagovoril predsednik Uprave Aleš Skok.

S tehnično direktorico Nikolajo Podgoršek Selič sta dekletom čestitala za dosežke v pretekli sezoni in si z njimi ogledala razstavo, postavljeno ob 150-letnici podjetja Cinkarna, skozi objektiv mojstra Pelikana v Fotohiši Pelikan.

Špela Kumer

Tudi v aktualni sezoni podjetje ostaja ponosni sponzor Ženskega košarkarskega kluba Cinkarna Celje. (foto: Andraž Purg)

Po 150-ih letih ostaja Cinkarna Celje eno najzanesljivejših podjetij

Cinkarna Celje ostaja ena najstabilnejših podjetij v Sloveniji. Prejela je mednarodni Platinasti certifikat bonitetne odličnosti 2023, ki potrjuje zanesljivost, kredibilnost in odličnost poslovanja v odnosu do vseh deležnikov.

»Platinasti certifikat je rezultat dolgoletnih prizadevanj, skupnega dela in predanosti naših zaposlenih. Hkrati pa je to zaveza za prihodnost. Poslovno okolje se neprestano spreminja, izzivi postajajo vedno večji, zato moramo biti pripravljeni prilagajati se in iskati nove rešitve,« je povedal predsednik Cinkarne Celje Aleš Skok.

*Tekst: Špela Kumer
Foto: Dubravka Kunst*

Dijaki obiskali poslovno enoto Polimeri

Dijaki Šolskega centra Celje, in sicer 4. letnik programa Kemijski tehnik – modul Polimerni materiali in tehnologije, so obiskali Cinkarno. Ogledali so si PE Polimeri, predstavitev in ogled proizvodnje pa sta vodila Tadej Slapnik in Andraž Osetič.

Barbara Rozoničnik

Dijake sta po proizvodnji PE Polimeri vodila Tadej Slapnik in Andraž Osetič.

»Še naprej bomo priča družbenim, tehničnim, podnebnim in geopolitičnim spremembam, kar bo zahtevalo veliko pozornosti in hiter odziv tudi v prihodnje.«

Dejan Skok, direktor nabave in logistike

Dejan Skok se je v Cinkarni zaposlil pred letom in pol v OE Marketing, z letošnjim novembrom pa je po reorganizaciji prevzel vodenje nove enote Nabava in logistika. Prihaja iz Šentjurja, prosti čas rad preživlja z družino in prijatelji. Prav tako je ljubiteljski športnik, vse pa pod budnim očesom odgovornega nabavnika, vedno v dogajanju in hkrati na preži za novimi priložnostmi in izzivi.

Po reorganizaciji OE Marketinga smo pridobili dve ločeni enoti – Prodaja ter Nabava in logistika. Za kakšno spremembo gre in zakaj je bila potrebna?

V sklopu reorganizacije OE Marketing smo nabavno-logistično funkcijo ločili od prodajno-trženjske z vzpostavitvijo nove OE Nabava in logistika. Ta temelji na treh stebrih in zajema področja nabave, logistike ter transporta in centralnega skladišča. Z vidika dobavne verige področje opredeljujemo kot zunanje področje oz. aktivnosti, ki se izvajajo pred in po proizvodnem procesu. V bistvu je to standardna razmejitev med prodajnimi in nabavnimi aktivnostmi, a se bomo na vsakem področju osredotočili tudi na razvoj, obvladovanje tveganj in izvajanje strateško-operativnih nalog ter tako naslavljali nove tržne izzive in priložnosti. Dolgoletna partnerstva in dobre nabavne prakse se bodo nadaljevali in nadgrajevali, nabavno-logistična služba pa se bo z vzpostavitvijo procesa načrtovanja dobavne verige dodatno približala in okrepila sodelovanje s posameznimi proizvodnimi enotami in drugimi službami v podjetju.

Kaj sodi k področju novonastale organizacijske enote, s čim se ukvarjate s sodelavci?

V sklopu novonastale OE Nabava in logistika, ki zajema tri področja (nabava, logistika oz. transport in centralno skladišče), se bomo s sodelavci osredo-

točali predvsem na obvladovanje novih tržnih razmer, prepoznavanje potencialov v celotni dobavni verigi, učinkovito realizacijo zastavljenih poslovnih ciljev in izboljšav, kot so digitalizacija nabavnih procesov, poslovna analitika nabavnega procesa, uvajanje trajnostnih ukrepov v nabavnem procesu, nabavni kodeks, upravljanje dobavne verige, od načrtovanja potreb do dobave, integracija nabavne in logistične funkcije, uvajanje novih pristopov ipd.

Z ustanovitvijo organizacijske enote so nastale tudi spremembe v povezavi s poslovnimi enotami in drugimi službami, je tako?

Skupaj z ostalimi službami nam je v večini primerov že uspelo prenesti nabavne naloge iz poslovnih in organizacijskih enot v Nabavno službo (centralizacija in konsolidacija nalog v nabavi). Aktivno nadaljujemo, nadgrajujemo in izvajamo proces razpisov za investicije in nabave (standarden enotni pristop) na ravni celotnega podjetja, optimiziramo procese dela s ciljem večje preglednosti, hitre odzivnosti in vitkosti, vzporedno s tem poteka aktiven prenos znanja in izkušenj v različne službe in obratno, prav tako pa se ukvarjamo s portfeljem nakupov energentov, ki so bili v zadnjih dveh letih ena ključnih kategorij in izzivov v podjetju. Spodbujati želimo pozitiven pristop k delu in reševanju izzivov. Zahvaljujem se vsem sodelujočim, ki so pripomogli k dosedanjim uspešnim zgodbam in bodo sodelovali pri izzivih v prihodnje.

Služba nabavnika je dinamična funkcija. Kako se spoprijemaš z vedno novimi izzivi?

Nabavna funkcija je enako pomembna kot vsaka poslovna funkcija v podjetju, dinamika pa je rezultat notranje organizacije dela in dogajanja na trgu. Na nabavno funkcijo želim s sodelavci gledati celostno, z razumevanjem zahtev in pričakovanj vseh deležnikov ter tako ustvariti okolje, ki bo predvidljivo, transparentno in bo omogočalo učinkovito realizacijo zastavljenih ciljev podjetja. Nabavna in logistična funkcija imata za stabilno poslovanje podjetja velik pomen in sta področji, kjer so številne priložnosti za izboljšave in prihranke. Ne smemo pozabiti, da živimo v časih, ki so precej nepredvidljivi in izrazito ciklični, zato se bomo spoprijemali z vedno novimi izzivi in tveganji, ki jih bomo morali aktivno naslavljalati in spreminjati v priložnosti. Menim, da bomo še nadalje pričala številnim družbenim, tehničnim, podnebnim in geopolitičnim spremembam, kar bo zahtevalo našo pozornost in hiter odziv tudi v prihodnje.

Od zaposlenih v nabavi se pričakuje visoka stopnja integritete, nepristranskosti, veliko interne komunikacije in komunikacije zunaj podjetja ...

Od vsakogar, ki sodeluje v nabavnem procesu, se pričakuje visoka stopnja integritete, nepristranskosti in profesionalne komunikacije z vsemi deležniki. Vse to pričakujem tudi od vseh svojih sodelavcev in seveda poslovnih partnerjev na drugi strani pogajalske mize. Kot predstavnik mlajše generacije menim, da imamo veliko odgovornost in nalogo, da omenjene vrednote pri svojem delu visoko uvrstimo in s tem gradimo temelje za preudarno na-

bavo, s katero bomo lahko dosegli cilje, zagotavljali transparentnost ter zaupanje partnerjev in drugih deležnikov.

V Cinkarni si zaposlen dobro leto in pol. Kako si se uvedel in nato ujel s sodelavci?

Ekipa sodelavcev je odlična, vidi in čuti se visoka pripadnost, lojalnost in spoštovanje podjetja. Enako velja za sodelavce iz drugih oddelkov in poslovnih enot. Seveda se še vedno spoznavamo, a verjamem, da bomo vzpostavili odličen odnos in predvsem zaupanje, ki bodo temelj za nadaljnje skupne uspehe. Veseli me, da so me sodelavci lepo sprejeli in mi pomagali pri hitrejši integraciji. Zahvalil bi se sodelavki Marti Sevcnikar, ki me je odlično uvedla v delo, spoznala s sodelavci in ključnimi procesi dela. Želim, da vsi zaposleni v Cinkarni Celje delujemo kot ekipa.

Kaj bodo glavni izzivi enote Nabava in logistika v letu, ki prihaja?

Glavni izzivi naše ekipe bodo v letu 2024 povezani predvsem z novonastalo situacijo in ciklom, v katerem se trenutno nahajamo, ter s cilji s področja nabave in logistike, ki izhajajo iz strateškega načrta podjetja. Pričakovanja in cilji so seveda visoki, vendar realni in dosegljivi. Če smo bili v zadnjih letih priča izjemni rasti cen in pomanjkanju količin skorajda vseh surovin in tudi storitev, se bomo danes oz. jutri spoprijemali z obratno situacijo, ko se bodo na trgu pojavili odvečne surovine in pričakovan padec cen. Tukaj pa se pojavi priložnost in hkrati zahtevna naloga, da raven cen približamo ravnem pred izjemnimi rastmi ter s tem zagotovimo stroškovno vzdržne ravni in konkurenčnost podjetja. Glavni izzivi nabave bodo povezani z doseganjem ciljnih in konkurenčnih cen, nadaljevanjem in krepitvijo odnosov s strateškimi partnerji, zagotavljanjem ustreznih količin in zalog skozi celotno verigo, vzpostavitvijo procesa načrtovanja dobavne verige, uvajanjem novih pristopov dela in digitalizacijo procesov.

Do zdaj je beseda tekla o nalogah in izzivih OE Nabava in logistika. Kaj pa tvoja dosedanja karierna pot?

Prihajam iz domačega okolja, natančneje iz Šentjurja, pred tem sem mladost preživel v Štorah. Kot 'železarski otrok' sem prevzel vrednote, kot so spoštovanje, trdo delo, tradicija, družina ... Vzporednice in enake vrednote vidim tudi v našem podjetju. Izobraževanje sem nadaljeval na Ekonomski gimnaziji v Celju ter pozneje na Fakulteti za logistiko Univerze v Mariboru. Kot prva generacija logistikov v Sloveniji sem uspešno predčasno zaključil diplomski in magistrski študij ter se po študiju zapos-

lil v lokalnem podjetju, ki se ukvarja s strojogradnjo, kjer sem skoraj deset let opravljal različne naloge in funkcije, od vodenja logistike do vodenja proizvodnje in kakovosti. Nato me je pot vodila v druge panoge, kot je steklarska industrija in pozneje telekomunikacije. V vseh dosedanjih podjetjih sem upravljal in vodil nabavno in logistično funkcijo kot direktor nabave in logistike in tako pridobil širok pogled na različna področja upravljanja oskrbnih verig, tehnologije, organizacije dela in delo z ljudmi. S sodelavci smo vedno uspešno naslavljali številne izzive in napisali marsikatero odlično zgodbo. Pred letom in pol me je pot pripeljala v domači kraj, v Cinkarno Celje, kjer sem s pridružitvijo ekipi prevzel strateški del nabave, s poudarkom na energentih in investicijah.

Služba na takšnem položaju zahteva celega človeka. Kako se sprostiš, kaj te zaposluje izven delovnega časa?

Številni izzivi in osredotočenost na naloge v največji meri zahtevajo celega človeka. Tudi v prostem času moraš ostati aktiven in na preži za izzivi in priložnostmi. A ključ do uspeha v poslu vidim v nujnem ravnovesju med delom in prostim časom ter podporo družine in prijateljev. Za uspešno delo je nujna sprostitev, odklop in pravočasno 'polnjenje baterij'. Največ prostega časa namenim družini, spoznavanju novih krajev, pohodom po Sloveniji, igranju košarke in nogometa ter opraviлом v domačem sadovnjaku.

Pogovarjala se je Barbara Rozoničnik

Strokovna ekskurzija Foto krožka DLT Cinkarne Celje

Člani Foto krožka DLT Cinkarne Celje smo se oktobra odpravili na strokovno ekskurzijo v Prekmurje. Odpravili smo se v zgodnjih jutranjih urah, saj želimo na prvem foto postanku pričakati sončni vzhod.

Ta je bil predviden na Sotinskem bregu ali Kugli, najvišjem vrhu Prekmurja. Z vrha, na katerem so lesen razgledni stolp, zvon, križ in vremenska postaja Krajski park Goričko, naj bi se odprl lep razgled na severovzhodno Slovenijo, del Avstrije, Madžarske in Hrvaške. A presenetila nas je gosta megla. Potrpežljivo smo čakali na sonce, medtem pa opazovali dvigovanje meglic in sramežljivo kukanje prvih sončnih žarkov. Končno smo bili deležni prečudovite svetlobe. Kmalu zatem so nastale zares zanimive fotografije.

Pot nas je nato vodila do naselja Grad na Goričkem z grajskim poslopjem, ki spada med najboljše fevdalne komplekse na Slovenskem. Ogledali smo si edinstveno opečnato romansko rotundo, in sicer cerkev sv. Nikolaja v vasi Selo. Sledil je ogled Panonske vasi in Plečnikove cerkve Gospodovega vnebohoda v Bogojini, pa lončarske obrti in domačije, krite s slamo. Našo pozornost je pritegnil tudi razgledni stolp Vinarium nad Lendavo in cerkev sv. Trojice v največji pomurski vasi Odranci. Obiskali smo še grad Beltinci, navdušila pa nas je tudi cerkev svetega Ladislava s čudovitim pročeljem. Kot vedno smo fotografsko druženje zaključili ob poznem kosilu, domov pa prispeli polni lepih vtisov in idej za naslednjo ekskurzijo.

Amina Kolarič

Člani foto krožka pred čudovitim pročeljem cerkve svetega Ladislava v Beltnicah. (foto: Arhiv Foto krožek DLT Cinkarne Celje)

Ob slovesu naših sodelavcev

Od junija do novembra 2023 so se upokojili naslednji zaposleni: Avdić Nail, Cerjak Janko, Ejub Nira, Fajs Aleksander, Gominšek Slavko, Jezernik Aleksander, Kolman Andrej, Korez Marjan, Leskovar Ivan, Marcius Igor, Mastnak Gorazd, Plankl Mirjam, Salobir Elza, Seferović Muhamed, Širec Jožef, Vajdec Ivanka in Vrečko Vladimir.

Nira Ejub se je v Cinkarni zaposlila leta 1986 kot čistilka v upravni stavbi starega dela. Od leta 1996, ko so jo prestavili v PE TiO₂, kjer se je zelo dobro počutila, je delala vse do upokojitve. V pokoju si bo čas krajšala z vnuki.

Aleksander Jezernik je svojo delovno pot začel v Libeli in Merxu kot skladiščnik – komisionar. Leta 1986 se je pridružil Cinkarni Celje, kjer je kot voznik kamiona delo opravljal približno tri leta. Leta 1991 je nastopil delo v centralnem skladišču v Marketingu, kjer je ostal do upokojitve.

Sodelavcem želi zdravja in medsebojnega razumevanja ter veliko lepih dogodkov in anekdot, ki se jih bodo še dolgo z nasmehom spominjali. V pokoju bosta z ženo planinarila, pomagal bo sinu na kmetiji ter se ukvarjal z vnuki.

Muhamed Seferović se je Cinkarni pridružil leta 1980. Po letu dni je odšel na služenje vojaškega roka. Po vrnitvi je do upokojitve delal v centralni strojni delavnici. Svojim sodelavcem želi dobrih odnosov in sodelovanja. V pokoju bo čas preživel v počitniški hiši v Bosni ter si čas krajšal z vnuki.

Andrej Kolman je bil najprej leto in pol zaposlen v podjetju Tajfun na Planini pri Sevnici. Nato se je pridružil Cinkarni Celje, in sicer PE Vzdrževanje in energetika. V enoti Energetika je opravljal izmensko delo vse do upokojitve. Svojim sodelavcem želi dobrega sodelovanja in povezanosti, saj bodo lahko le tako dobro delovali.

Ivan Leskovar je bil štipendist Cinkarne Celje, ki se je nato leta 1986 zaposlil v Službi kakovosti kot kontrolor. Od leta 2001 je delal v PE TiO₂. Sodelavcem želi zdravja in zadovoljstva. V pokoju bo kmetoval in balinal.

Igor Marcius je cinkarnar vso delovno dobo. Od zaposlitve do upokojitve je delal v izmenah v PE Vzdrževanje in energetika v Energetiki. Sodelavcem želi uspešno in pridno delo. V pokoju si bo čas krajšal z delom okrog hiše.

Fajs Aleksander je vso svojo delovno dobo delal v Cinkarni Celje. Začel je leta 1981 v starem delu v žlebarni, leta 1990 nadaljeval v keramiki. Od leta 1995 in vse do upokojitve je delal v PE Metalurgija v obratu Žica. Svojim sodelavcem želi zdravja ter uspešno naprej. V pokoju bo obdeloval svoj vinograd ter svoj čas posvetil vnukom.

Korez Marjan je vso svojo delovno dobo oddelal v Cinkarni Celje. Začel je leta 1984 v cinkovem belilu. Od leta 1991 in vse do zaprtja obrata, leta 2018 je delal v PE Kemija Celje v obratu gradbene mase. Po zaprtju je bil premeščen v obrat rastni substrati, kjer je delal do upokojitve. Sodelavcem želi uspešno delo še naprej.

Slavko Gominšek se je Cinkarni Celje pridružil v letu 1986 kot tehnik v proizvodnji TiO₂. Leta 1987 je napredoval v vodjo belega dela in to delo opravljal vse do upokojitve. Svojim delavcem želi vse dobro na njihovi poti, zdravja in razumevanja.

Janko Cerjak se je zaposlil leta 2000 v PE Kemija Celje kot samostojni tehnolog na gradbenem področju, leta 2002 pa napredoval v vodjo TKS za gradbeno področje, kjer je delal do zaprtja gradbenega obrata. Od leta 2019 do upokojitve je bil zaposlen v PE Vzdrževanje in energetika – gradbeno vzdrževa-

nje. V pokoju bo deloval kot atletske sodnik, delegat atletske zveze, organiziral pa bo tudi tekmovanja. Svoj čas bo namenil tudi vrtnarjenju in teku.

Ivanka Vajdec je delovno dobo preživela v Cinkarni Celje. Leta 1980 je začela kot pripravnica v razvoju v PE Grafika, kjer je ostala do zaprtja obrata. Nato je od začetka leta 2016 do upokojitve delala v Službi kakovosti. Svojim sodelavcem želi razumevanja, spoštovanja in medsebojne pomoči. V pokoju bo vrtnarila, hodila na izlete ter si krajšala čas s knjigami in križankami.

Elza Salobir je bila celotno delovno dobo zaposlena v Cinkarni Celje. Začela je leta 1983 v Kemiji Mozirje, leta 1995 se je pridružila razvoju TiO₂, od leta 2004 do upokojitve pa je delala v KPP TiO₂. Sodelovala je v mladinski organizaciji in sindikatu. Pravi, da je bilo zanimivo, pestro, včasih tudi stresno. Sodelavcem

želi, da se dobro razumejo, podpirajo med seboj, hkrati pa se jim iz srca zahvaljuje za prečudovito darilo. V pokoju bo nadaljevala delo na kmetiji.

Avgust Kodrič je svojo delovno dobo preživel v Cinkarni Celje, in sicer v PE Metalurgija. Začel je v starem delu Cinkarne, nadaljeval v novi valjarni in zaključil v obratu proizvodnje žice in zlitin iz cinka. V pokoju se bo zamotil z opravili okrog hiše.

Vladimir Vrečko se je v Cinkarni Celje zaposlil leta 1984 ter do ukinitve delal v Službi za raziskave in razvoj. Od leta 2020 je bil skrbnik projekta CC um ter delal pri inovacijskih projektih Kemije Celje. Cinkarinarjem želi strokovnosti, usposobljenosti ter spodbujanja razvoja vseh zaposlenih. Želi, da se ohrani in neguje človečnost in medsebojno spoštovanje. V pokoju bo kolesaril ter se ukvarjal s pohodništvom.

Janja Krenker

'MAJKA CINKARNA'

Ob 150. obletnici Cinkarne se v njenem glasilu objavljajo pregledi in popisi dosežkov ter spomini, a brez velike znanosti lahko vsakdo ugotovi, da je Cinkarna dajala kruh vrstam generacij v Celju. Skratka, bila nam je 'majka', kot smo jo v pretekli dobi ljubko poimenovali. Nudila je in še nudi zatočišče tudi drugim živim bitjem.

Pogoji v proizvodnji pigmenta titanovega dioksida so idealni za valjenje golobjih jajc, saj golobice na toplih mestih niso izdelovale običajnih gnezd, ampak so 'gnezda' samo občasno obiskale, obrnile jajce, vzgon toplega zraka nad kalcinirko pa je opravil valjenje namesto njih. Seveda se je tako število golobov v proizvodnji zaradi tega še bolj povečalo.

Golobje 'gnezdo' (1994).

V zbirnem bazenu hladilnih stolpov, v S-kanalu do vzhodne Ložnice in v ojezeritvi naprave za odstranjevanje odpadkov Za Travnik so se naselile ribe. Tam so državljani iz sosednje države poročali o 33 cm dolgemu in še kakšnemu večjemu lipanu. Prelivna voda iz ojezeritve jim je več kot očitno ustrezala.

Ribja jata lipanov ob vzhodnem obrežju ojezeritve odlagališča sadre Za Travnik (2002).

Narava na področju Cinkarne je prisotna tudi v obliki užitnih gob, kot je rastišče brezovega gobana na lokaciji stare Cinkarne.

Brezov goban iz starega dela Cinkarne (1997).

V Cinkarni je bilo tudi skrito domovanje domače mačke s petimi mladiči pod transformatorji visoke napetosti za elektrofiltre, kjer je bilo vedno toplo. Skrbna muca je redno prehranjevala že kar velike in zelo igrive mladiče, ki pa so se ob neznanem šumu skrili v svoje domovanje.

Skrbna muca hrani svojo številno družino (2004).

Tudi samonikle rože so rasle in cvetele kar iz razpoke na asfaltnem cestišču. Cinijo z enim cvetom so pri barvanju odtočne cevi za deževnico pohodili, a je čez čas pognala kar 10 karminasto rdečih cvetov.

Pohojena cinija je ostala živa in se je še bolj razcvetela (2001).

Da so na travnem področju skrajno zahodnega dela Cinkarne, na področju med upravno zgradbo, Voglajno in dovoznim cestiščem, domovali kunci, je bilo znano tistim, ki so prihajali na prvo izmeno ali odhajali s tretje izmene, saj so zjutraj pogosto plašili drug drugega.

Jata rečnih galebov ob bregu ojezeritve (2008).

Na ojezeritvi naprave za odstranjevanje odpadkov Za Travnik in Bukovžlak so se redne pojavljale jate rečnih galebov, stalni gosti pa so tudi labodi.

Bela laboda na mirni ojezeritvi brez vetra (2006).

Cinkarna ni bila in ni samo 'majka' svojim delavcem s tem, da jih zaposli in njihovim družinam omogoča dober standard življenja, ampak je nevede in nehote postala 'majka' tudi drugim živim bitjem. To je dodaten ekološki monitoring, da je okolje v Cinkarni sprejemljivo za biotsko raznovrstna živa bitja.

**Tekst in foto: Dani Podpečan,
upokojeni dipl. inž. kem. tehnol.**

Zakonodajna novost pri ročnem premeščanju bremen

V Uradnem listu RS, št. 84/2023 z dne 2. 8. 2023 je bil objavljen Pravilnik o zagotavljanju varnosti in zdravja delavcev pri ročnem premeščanju bremen.

Pravilnik določa daljše prehodno obdobje (uporabljati se začne 1. 8. 2024), saj je potrebna ustrezna prilagoditev delodajalcev. V skladu s Pravilnikom bo delodajalec moral oceniti tveganje za nastanek kostno-mišičnih obolenj vedno, kadar bo pri presejalnem testu ugotovil povečano tveganje. Ključna novost, ki jo pravilnik prinaša je nova metoda ocenjevanja obremenjenosti pri dvigovanju oz. prenašanju bremen. Presejalni test je povzet po nemški metodi ocenjevanja ključnih kazalnikov, ki jo je razvil nemški Zvezni inštitut za varnost in zdravje pri delu (Bundesanstalt für Arbeitsschutz und Arbeitsmedizin – BauA).

itsmedizin – BauA).

Služba za varnost in zdravje pri delu je že pričela z ažuriranjem obstoječih Ocen tveganja, kjer implementira novi način ocenjevanja ročnega premeščanja bremen. Glede na samo zapletenost ocenjevanja bo revidiranje ocen tveganja potekalo daljši čas in bo zahtevalo pomoč delavcev na posameznem delovnem mestu, odgovornih oseb v OE in predstavnikov Sveta delavcev.

Ocenjevanje se izvede za:

- prenašanje, dvigovanje ali držanje bremen;
- potiskanje in vlečenje bremen;
- ponavljajoče se gibe.

Bojan Strnad

Vrsta telesne obremenitve	Opis	Primeri	Ali so potrebna opravila, ki vključujejo te vrste telesnih obremenitev		
Ročno dviganje, držanje in prenašanje bremen	Ročno dviganje, držanje in nošenje bremen težkih 3 kg ali več. Bременa so lahko predmeti, osebe ali živali. Vključuje sorodne oblike dviganja, kot sta spuščanje in (pretežno vodoravno) premeščanje	Natovarjanje in raztovarjanje vreč, razvrščanje paketov, posluževanje strojev brez dviznih pripomočkov, komisioniranje, pretovarjanje paletiziranega blaga		NE ☐	DA ☐
Ročna vleka in potiskanje bremen	Ročno premikanje oz. transportiranje bremen s talnimi transportnimi napravami (npr. z enokolesnimi ali enoosnimi vozički, prtljažnimi vozički ali vagoni) ali visečimi tamicami/žerjavi, izključno z uporabo mišične sile	Dostava paketov z vozičkom, komisioniranje z vozilom, premikanje zabojev na kolesih pri trgovanju, odstranjevanje odpadkov		NE ☐	DA ☐
Ročni delovni procesi - ponavljajoče ročno premeščanje	Enakomerni ponavljajoči se gibi in uporaba sile zgornjih okončin, večinoma v mirovanju med sedenjem ali stojo. Delovna naloga je obdelava delovnega predmeta ali premikanje manjših orodij oz. predmetov (ravnanje z njimi)	Montažna dela, spajkanje, šivanje, razvrščanje, izrezovanje, sprejemanje denarja, ročno pregledovanje, pipetiranje, rezanje, potiskanje, udarjanje ali trkanje z rokami, blagajničarsko delo v trgovini		NE ☐	DA ☐

Delavci, ki imajo aktivne medicinske vsadke morajo o tem obvestiti delodajalca (Službo za varnost in zdravje pri delu).

Med aktivne medicinske vsadke sodijo srčni spodbujevalniki, vsadki v možgansko deblo, vibracijski vsadki za srednje uho, vsajene črpalke za infuzijo zdravil, aktivni medicinski vsadki, ki vsebujejo kovine (umetni sklepi, žebliji, žice, ploščice, kovinski kontracepcijski vsadki, umetne srčne zaklopke), medicinski vsadki, ki se nosijo na telesu (zunanje črpalke za infuzijo hormonov).

Prednovoletno srečanje upokojenih Cinkarnarjev

Nekaj manj kot 300 upokojenih Cinkarnarjev se je 30. novembra udeležilo tradicionalnega prednovoletnega srečanja. Ob toplih stiskih rok, prijateljskih objemih in živahnih pogovorih so obujali spomine na leta, preživeta v podjetju, ki letos obeležuje častitljivih 150 let delovanja.

Vodja Kadrovske splošne službe Marko Cvetko jim je v nagovoru zaželel, da bi še dolgo in radi prihajali na srečanja v Cinkarno ter se z veseljem spominjali svojih delovnih let v podjetju. Zaposleni v Kadrovske splošni službi so poskrbeli, da je dogodek potekal brez težav, pod kosilo se je podpisala odlična ekipa cinkarniške kuhinje, med mizami pa so se spretno vrteli dijaki Srednje šole za gostinstvo in turizem Celje. Da je pozno popoldne potekalo brez težav tudi na plesišču, pa so poskrbeli člani ansambla Murni.

Barbara Rozoničnik

Nekaj manj kot 300 upokojenih Cinkarnarjev se je 30. novembra udeležilo tradicionalnega prednovoletnega srečanja. (foto: Lara Košec)

Člani Neodvisnega sindikata Cinkarne Celje na dvodnevnem izletu po Vojvodini

Ogledali smo si različne znamenitosti, od Petrovaradinske trdnjave, Cerkve Marijinega imena v Novem Sadu, jezera Palić, katerega voda velja za zdravilno, Mestne hiše v Subotici, ki je znana

kot najlepša secesijska zgradba v Vojvodini, Etno hiše v Crvenki in še več drugih kulturnih znamenitosti.

Neodvisni sindikat Cinkarne Celje

Člani Neodvisnega sindikata Cinkarne Celje na izletu po Vojvodini. (foto: Arhiv Neodvisni sindikat Cinkarne Celje)

Neodvisni sindikat za Miklavža obdaril otroke svojih članov

Neodvisni sindikat Cinkarne Celje je za Miklavža obdaril preko sto mlajših otrok svojih članov. (foto: Arhiv Neodvisni sindikat Cinkarne Celje)

Člani Svobodnega sindikata Cinkarne Celje so jo mahnili v Belo krajino

Sredi oktobra so se podali člani Svobodnega sindikata Cinkarne Celje na enodnevni izlet v Belo krajino.

Še v jutranjih urah so se ustavili v Mlinu Košak pri Šmarjeških Toplicah, nato pa nadaljevali z vodenim ogledom Metlike. Ura je hitro tekla in že je bil čas za malico in degustacijo vin na tamkajšnji turistični kmetiji. Okrepčilo je dalo še več zagona za voden ogled Semiča, od tam pa k izviru Krupe in vasi Otok, kjer so si ogledali letalo Douglas C-47 Dakota, ki je

tam postavljeno v spomin na partizanski letališči. Sledil je najbolj zabaven del izleta, obisk Brihtne glave, »šole kot nekoč« na Radovici. Stroga učiteljica je nekateri poklicala pred tablo, druge oštela zaradi neznanja, komu zapretila s ponavljanjem razreda... Smeha ni manjkalo, od tam pa v Podzemelj na večerjo in druženje do poznih večernih ur.

»Hvala vam čudoviti, meni zelo dragi, sodelavci za udeležbo na izletu in nepozabno druženje.«

Nada Vindar

Oktobra so se člani Svobodnega sindikata Cinkarne Celje podali na izlet v Belo krajino. (foto: arhiv Svobodnega sindikata Cinkarne Celje)

'Gamsi' na Krasu

Sredi oktobra so se člani cinkarniške kolesarske sekcije Gamsi podali na kolesarjenje po Krasu. Ob lepem vremenu, odlični družbi in sproščnem vzdušju so zaključili letošnjo kolesarsko se-

zono s 55 kilometri od Lokev do Lipice, Sežane in Štanjela ter nazaj.

Barbara Rozoničnik

Ob lepem vremenu, odlični družbi in sproščnem vzdušju so na Krasu zaključili letošnjo kolesarsko sezono.

Francoska solata malo drugače

Francoska solata skorajda nikoli ne manjka na mizi ob božiču ali na Silvestrovo. Lahko bi rekli, da je receptov za francosko solato toliko, kolikor je kuharic in kuharjev, ki jo pripravljajo, saj jo vsak pripravi malo po svoje.

Osnovni recept za francosko solato z nekaj namigi:

3 trdo kuhana jajca, narezana na koščke
3 srednje veliki korenčki
3 srednje veliki krompirji
1 skodelica kuhanega graha
5 – 10 kislih kumaric
polovica limone
2 žlici majoneze, po želji še olje in gorčica
sol in poper

Priprava:

1. Krompir in korenje olupimo, narežemo na drobne, enakomerne kocke. Kuhamo skupaj v osoljeni vodi do mehkega, a da še obdrži obliko.
2. Dodamo kuhan grah, jajca in na kocke narezane kumarice.

3. Pripravimo preliv: V lončku zmešamo sok polovice limone, sol, poper, majonezo in kakšno žlico gorčice. Če je preliv premalo kisel, dodamo sok kislih kumaric, po potrebi majonezo ali olje. Prelijemo in premešamo. Pa dober tek!

Namigi:

1. V kolikor v francoski solati ne marate jajc, jih lahko mirno izpustite, ravno tako majonezo, ki jo lahko nadomestite z oljem.
2. Preliv lahko razredčite ali celo nadomestite s kisló smetano.
3. V solato se lepo podajo tudi na kocke narezan sir, edamec ali gauda, na kocke narezana šunka, kuhana gomoljna zelena ali šalotka.
4. V preliv lahko dodate pol kozarca belega vina.
5. Namesto krompirja lahko za solato uporabite riž ali na kocke narezana jabolka.
6. Za okrasitev se na francosko solato odlično poda peteršilj.

Jure Fidler

Cinkarnarji pripravili Uro za kulturo

Slikarka Amina Kolarič, fotograf Dušan Mastnak, kipar Ilija Kelavič in literat Bojan Ekselenski so združili moči v razstavi 'Ura za kulturo'. S predstavitvijo avtorskih likovnih del in spremnih kratkih zgodb so ljubiteljski umetniki, ki jim je skupno, da so dopoldan naši sodelavci, prenesli sporočilo o kulturi kot o temelju medčloveških odnosov. Z njo so umetniki skozi likovni jezik počastili 150-letnico podjetja.

Slikarka **Kolarič** slika že skoraj 40 let. Najprej je upodabljala jadrnice, živali, cvetlice, v zadnjem času pa tudi akte, tihožitja in krajine. Po Sloveniji razstavlja na skupinskih in samostojnih razstavah, sodeluje na likovnih natečajih, ekstemporih in v humanitarnih akcijah.

Mastnak se je s fotografijo začel ukvarjati pred desetletjem, ko si je kupil prvi digitalni fotoaparati. Blizu so mu motivi narave, arhitekture in abstrakcije. Razstavlja v okviru fotokrožka Ljudske tehnike Cinkarne Celje in celjskih fotografskih klubov.

Kelavič skozi abstraktne in realistične skulpture pripoveduje svoj pogled na socialne in duhovne razsežnosti človeka. Razstavlja na skupinskih razstavah, na šest delov pa je svoje kipe razstavil samostojno.

Ekselenski je avtor več fantazijskih, znanstveno-fantastičnih in esejističnih knjig. Je predsednik Celjskega literarnega društva in objavlja tako v literarnih revijah v Sloveniji kot v različnih tujih zbirkah. Razstavo je pospremil s posebno, v Sloveniji še neznano literarno zvrstjo – prozno sličico v 100 besedah.

»Kultura oziroma umetnost je temelj spoštovanja, gradi našo identiteto, zato je pomembno, da jo negujemo. V podjetju imamo številne umetnike, ki se izražajo skozi različne materiale in oblike, in hvaležni smo, da nekateri med njimi svoj talent in strast tokrat delijo z nami,« je povedal predsednik Uprave Aleš Skok.

»Z izražanjem skozi različne vrste umetnosti posameznik krepi kreativno razmišljanje in gradi mostove med različnimi svetovi. Sodelavci to počnejo v svojem prostem času, za kar jim moramo posebej čestitati. Obenem pa verjamemo v moč povezovanja skupnosti skozi kulturo,« je dodala članica Uprave – tehnična direktorica Cinkarne Celje Nikolaja Podgoršek Selič.

Razstava je bila na ogled najprej na lokaciji v Celju, nato pa še v Poslovni enoti v Mozirju.

Špela Kumer

Slikarka Amina Kolarič, fotograf Dušan Mastnak, kipar Ilija Kelavič in literat Bojan Ekselenski so združili moči v razstavi 'Ura za kulturo', na fotografiji skupaj z upravo Cinkarne Celje in nastopajočima. (foto: Blaž Črepinšek)

Obrišite prah z arhivov, poiščite fotografije Cinkarne Celje in morda boste nagrajeni

Ob koncu jubilejnega leta, ko je Cinkarna Celje in z njo aktualni in nekdanji zaposleni, praznovala 150 let neprekinjenega delovanja, se še enkrat ozrimo nazaj. Vabljeni, da pobrsbate po svojih papirnih in digitalnih arhivih ter poiščete fotografije objektov, proizvodnih procesov ali zaposlenih v Cinkarni Celje. Dobrodošla bo vsaka fizična ali digitalna fotografij, da z njo obogatimo arhivski material podjetja.

Med prispelimi bomo izžrebali tri pošiljatelje in jih nagradili z boni, ki jih podarja podjetje Rogla, Unitur sport resort.

Najdeno pošljite na:

Cinkarna Celje, d.d.
Uredništvo Cinkarnarja
Kidričeva 26
3000 Celje

ali po elektronski pošti: vodstvo.tajnistvo@cinkarna.si

Barbara Rozoničnik

Nagrajenci križanke Cinkarnar junij 2023

Med pravilno rešenimi križankami (Cinkarnar, junij 2023) smo izžrebali tri dobitnike nagrad: **Olgo Čander, Filipa Jahirija in Igorja Artička.**

Rešitve križank hranimo v uredništvu. Nagrajenci so nagrade prevzeli v tajništvu vodstva podjetja.

Čestitamo!

Zima zame.

↑
Pot med krošnjami
Pohorje
●

